

32003D0100

14.2.2003.

EIROPAS SAVIENĪBAS OFICIĀLAIS VĒSTNESIS

L 41/41

KOMISIJAS LĒMUMS**(2003. gada 13. februāris),****ar ko nosaka prasību minimumu audzēšanas programmu izveidei rezistencei pret transmisīvo sūkļveida encefalopātiju aitām***(izziņots ar dokumenta numuru C(2003) 498)***(Dokuments attiecas uz EEZ)**

(2003/100/EK)

EIROPAS KOPIENU KOMISIJA,

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 22. maija Regulu (EK) Nr. 999/2001, ar ko paredz noteiktu transmisīvo sūkļveida encefalopātiju profilakses, kontroles un apkarošanas noteikumus ⁽¹⁾, kurā jaunākie grozījumi izdarīti ar Komisijas Regulu (EK) Nr. 1494/2002 ⁽²⁾, un jo īpaši tās 23. pantu,

tā kā:

(1) Skrepi slimība ir ievērojama dzīvnieku veselības problēma Kopienas aitū un kazū populācijās.

(2) Nav apstiprinātas regulāras diagnostikas metodes, lai atšķirtu aitū un kazū inficēšanos ar govju sūkļveida encefalopātiju (GSE) no inficēšanās ar skrepi slimību. Nav pierādīta aitū un kazū inficēšanās ar GSE dabiskos apstākļos. Tomēr ir zināma neskaidrība attiecībā uz to, vai aitū un kazū populācija var būt inficēta ar GSE un vai izraisītājs var joprojām pastāvēt šajā populācijā. Tādēļ transmisīvās sūkļveida encefalopātijas (TSE) infekcijas aitām un kazām ir arī potenciāli draudi sabiedrības veselībai.

(3) Izpēte ir parādījusi, ka daži prionu proteīnu genotipi aitās rada rezistenci pret skrepi slimību. Līdz šim iegūtie pierādījumi norāda, ka aitām, eksperimentālos apstākļos tās orāli inficējot ar GSE, ir līdzīga ģenētiski noteikta rezistence pret GSE.

(4) Zinātniskās vadības komitejas (SSC) 2002. gada 4. un 5. aprīļa atzinumā par mazo atgremotāju audu izcelsmes drošu noteikšanu ir izklāstītas pamatnostādnes galvenajiem punktiem audzēšanas programmā, lai veicinātu TSE pretestību aitām. SSC uzskata, ka šāda programma ir jāattiecinā uz riska populācijām vai riska teritorijām.

(5) Viena no prasībām šādai audzēšanas programmai ir ARR/ARR aitū biežuma pielāgošana katrā nozīmīgā šķirnē. Lai iegūtu šādu informāciju, Komisijas Lēmums 2002/1003/EK ⁽³⁾ ievieša pētījumu par aitū šķirnēm dalībvalstīs.

(6) Jābūt iespējai atteikties no saskaņā ar šo lēmumu noteiktajām prasībām audzēšanas programmu izveidei attiecībā uz noteiktām šķirnēm ar zemu dabīgās rezistences līmeni un vietējām šķirnēm, kas raksturīgas šai teritorijai, un ir draudi tās izzušanai no izmantošanas lauksaimniecībā kā minēts 2002. gada 26. februāra Regulā (EK) Nr. 445/2002, ar ko izveido sīki izstrādātus noteikumus, lai piemērotu Padomes Regulu (EK) Nr. 1257/1999 par Eiropas Lauksaimniecības virzības un garantiju fonda (ELVGF) atbalstu lauku attīstībai ⁽⁴⁾.

(7) Savā lēmumā SSC iesaka izveidot sertifikāciju ganāmpulkiem ar niecīgu risku uz skrepi slimību un GSE. Viena no ieteiktajām iespējām ir ganāmpulku sertifikācija pamatojoties uz pilnu ģenētisko rezistenci pret TSE kopā ar regulārām pārbaudēm uz TSE.

⁽¹⁾ OV L 147, 31.5.2001., 1. lpp.

⁽²⁾ OV L 225, 28.8.2002., 3. lpp.

⁽³⁾ OV L 349, 24.12.2002., 105. lpp.

⁽⁴⁾ OV L 74, 15.3.2002., 1. lpp.

- (8) SSC iesaka tādu aitu un kazu audu vispusīgu sarakstu, kas var apdraudēt cilvēku un dzīvnieku veselību apstiprināta vai varbūtēja GSE gadījumā. Tomēr atzinumā teikts, ka šie audi nerada ievērojamu risku, ja to izcelsme ir no rezistentiem vai daļēji rezistentiem dzīvniekiem, kuri ir attiecīgi 18 vai 6 mēnešus veci. Ir lietderīgi veicināt sertificētu ganāmpulku izveidošanu saskaņā ar šīm prasībām.
- (9) Komisija ierosinās Padomei un Parlamentam grozījumus Regulā (EK) Nr. 999/2001, lai šajā regulā nodrošinātu juridisku pamatu pasākumiem, kas ietverti šajā lēmumā. Pagaidām būtu lietderīgi pieņemt šo lēmumu kā pārejas posma pasākumu.
- (10) Šajā lēmumā paredzētie pasākumi ir saskaņā ar Pastāvīgās pārtikas aprītes un dzīvnieku veselības komitejas atzinumu,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Definīcijas

Šajā lēmumā izmanto Komisijas Lēmuma 2002/1003/EK I pielikumā noteiktās definīcijas.

2. pants

Audzēšanas programma TSE rezistencei tīršķirnes aitām

1. Katrai dalībvalstij līdz 2004. gada 1. janvārim ir jāievieš audzēšanas programma, lai atlasītu pret TSE rezistentas aitas katrā vietējā šķirnē vai šķirnē, kas veido ievērojamu populāciju tās teritorijā, pamatojoties uz Lēmuma 2002/1003/EK noteiktā pētījuma rezultātiem. Prasību minimums šādai programmai ir tāds, kāds noteikts I pielikumā.

2. Dalībvalstis drīkst nolemt, ka ganāmpulku īpašnieku dalība 1. punktā noteiktajā audzēšanas programmā ir brīvprātīga līdz 2005. gada 1. aprīlim. Tomēr pēc šī datuma dalība audzēšanas programmā ganāmpulkiem ar augstu ģenētisko vērtību ir obligāta.

3. pants

Atkāpes

1. Dalībvalstīm var piešķirt atkāpi no 2. pantā noteiktās prasības izveidot audzēšanas programmu:

- pamatojoties uz vietējo skrepi slimības kontroles programmu, kas iesniegta un apstiprināta saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 999/2001 VIII pielikuma A nodaļas 1. daļas b) punktu un kas ietver nepārtrauktu aktīvu saimniecībā nobeigušos aitu un kazu novērošanu visos ganāmpulkos dalībvalstī, vai

— kad Komisija ir atzinusi tās teritoriju par brīvu no skrepi slimības pamatojoties uz pārliecinošu statistikas pārskatu un saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 999/2001 VIII pielikuma A nodaļas 1. daļas c) punktu.

2. Atkāpes, kas noteiktas 1. punktā pieņem saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 999/2001 24. panta 2. punktā minēto procedūru.

4. pants

Sistēma noteiktu aitu ganāmpulku atzīšanai par rezistentiem pret TSE

1. Katra dalībvalsts līdz 2004. gada 1. janvārim nosaka sistēmu noteiktu aitu ganāmpulku atzīšanai par rezistentiem pret TSE.

Šai sistēmai jāatbilst II pielikumā noteiktajiem kritērijiem.

2. Ganāmpulka atzīšana par rezistentu pret TSE pēc 1. punktā noteiktās sistēmas nav jāuzskata par vajadzīgo kritēriju TSE klātbūtnes izslēgšanai attiecīgajā ganāmpulkā.

5. pants

Ziņojumi, ko dalībvalstis sniedz Komisijai

Dalībvalstis sniedz Komisijai šādus ziņojumus:

- a) ziņojumu par prasībām to audzēšanas programmām saskaņā ar 2. pantu līdz 2004. gada 1. aprīlim;
- b) ikgadēju progresa ziņojumu par audzēšanas programmā veiktajiem panākumiem pirmoreiz iesniedz līdz 2005. gada 1. aprīlim.

6. pants

Komisijas ziņojumu kopsavilkums dalībvalstīm

Komisija trīs mēnešu laikā pēc ziņojumu saņemšanas termiņa iepazīstina dalībvalstis ar to ziņojumu kopsavilkumu, ko tā ir saņēmusi saskaņā ar 5. pantu.

7. pants

Pārskatīšana

Šīs direktīvas prasības pārskata:

- a) pamatojoties uz 5. pantā minētajiem ziņojumiem;
- b) attiecībā uz šķirnēm, kurām audzēšanas programmas laikā ir atklāta nopietna negatīva ģenētiskā ietekme;
- c) katrā ziņā līdz 2005. gada 1. aprīlim, ņemot vērā visus jaunākos zinātniskos atzinumus.

8. pants

Adresāti

Šis lēmums ir adresēts dalībvalstīm.

Briselē, 2003. gada 13. februārī

Komisijas vārdā —
Komisijas loceklis
David BYRNE

—

I PIELIKUMS

PRASĪBU MINIMUMS AUDZĒŠANAS PROGRAMMAI PAR AITU ATZĪŠANU PAR REZISTENTĀM PRET TSE

1. daļa — Vispārīgas prasības

1. Audzēšanas programmai jākoncentrējas uz ganāmpulkiem ar augstu ģenētisko vērtību.
2. Izveido datu bāzi, kas ietver vismaz sekojošu informāciju:
 - a) visu audzēšanas programmā iesaistīto ganāmpulku dzīvnieku identitāti, šķirni un numuru;
 - b) audzēšanas programmas ietvaros atlasītu atsevišķu dzīvnieku identifikāciju;
 - c) visu genotipa noteikšanas testu rezultātus.
3. Izveido vienotu sertifikācijas sistēmu, kurā katra audzēšanas programmas ietvaros atlasīta dzīvnieka genotips ir sertificēts ar atsauci uz tā individuālo identifikācijas numuru.
4. Dzīvnieku atlasī veic īpaši šim nolūkam audzēšanas programmas ietvaros nozīmēta persona.
5. Dzīvnieku un paraugu identifikācijas sistēmu, paraugu apstrādi un rezultātu piegādi izveido tā, lai pēc iespējas mazinātu iespējamās cilvēku radītās kļūdas. Šīs sistēmas efektivitāti izvērtē regulārās, izlases veida pārbaudēs.
6. Asiņu vai citu audzēšanas programmas vajadzībām savāktu audu genotipēšana jāveic saskaņā ar programmu apstiprinātās laboratorijās.
7. Dalībvalsts kompetentās iestādes var palīdzēt audzēšanas sabiedrībām, kuras to vēlas, lai izveidotu spermas, olšūnu un/vai embriju ģenētisko banku, kas reprezentē prionu proteīnu genotipu, kuri audzēšanas programmas dēļ kļūst reti.
8. Audzēšanas programmas jāveido katrai šķirnei, ņemot vērā sekojošo:
 - a) alēļu biežumu šķirnē;
 - b) šķirnes retumu;
 - c) izvairīšanos no tuvradnieciskās krustošanās vai ģenētiskās novirzes.

2. daļa — Īpaši noteikumi, kas attiecas uz iesaistītajiem ganāmpulkiem

1. Audzēšanas programmas mērķis ir paaugstināt ARR alēles sastopamības biežumu aitu ganāmpulkos un to alēļu, kuras saistītas ar uzņēmību pret TSE, biežuma samazināšanu.
2. Noteikumu minimums attiecībā uz iesaistītajiem ganāmpulkiem:
 - a) visi genotipētie dzīvnieki ganāmpulkā ir individuāli identificēti drošā veidā;
 - b) visiem vaislai paredzētajiem ganāmpulka auniem obligāti jābūt genotipētiem pirms izmantošanas vaislai;
 - c) visi vīriešu dzimuma dzīvnieki, kuri pārnēsā VRQ alēli, ir jānokauj vai jākastrē sešu mēnešu laikā pēc genotipa noteikšanas, neviens no šiem dzīvniekiem nevar atstāt saimniecību citādi, kā tikai nokaušanai;
 - d) nav atļauts sievietu dzimuma dzīvniekiem, par kuriem ir zināms, ka tie pārnēsā VRQ alēli, atstāt saimniecību citādi, kā tikai nokaušanai;
 - e) nav atļauts izmantot vaislai ganāmpulkā citus vīriešu dzimuma dzīvniekus, tajā skaitā spermas donorus, ko izmanto mākslīgajai apaugļošanai, kā vien tos, kuri ir sertificēti saskaņā ar programmu.

3. daļa — Šķirņu aizsardzība un ražības produktīvie rādītāji

1. Dalībvalsts var piešķirt atkāpi no 2. daļas 2. punkta c) un d) apakšpunkta prasībām, ja šķirnēm:
 - a) Lēmumā 2002/1003/EK minētajā pētījumā uzrāda ARR alēles līmeni zem 25 %; vai
 - b) draud izzušana no izmantošanas lauksaimniecībā, kā minēts Regulas (EK) Nr. 445/2002 14. panta 1. punkta a) apakšpunktā.
2. Ja šķirnes Komisijas Lēmumā 2002/1003/EK minētajā pētījumā uzrāda ARR alēles iztrūkumu vai līmeni zem 10 %, dalībvalstis var piešķirt atkāpi no 1. un 2. daļas, kas nosaka, ka uz šādām šķirnēm attiecas skrepi slimības kontroles programma.
3. Dalībvalstis informē Komisiju par atkāpēm no 1. un 2. punkta, kā arī par piemērotajiem kritērijiem.

II PIELIKUMS**SISTĒMA AITU GANĀMPULKU ATZĪŠANAI PAR REZISTENTIEM PRET TSE**

1. Sistēma atzīst aitu ganāmpulku rezistenci pret TSE vai nu 2. pantā noteiktās audzēšanas programmas dalības ietvaros vai arī atbilstoši noteiktiem kritērijiem.

Šo atzīšanu piešķir vismaz divos līmeņos:

 - a) ganāmpulki, kas pieder pie I līmeņa, ir ganāmpulki, kurus veido tikai ARR/ARR genotipa aitas;
 - b) ganāmpulki, kas pieder pie II līmeņa, ir ganāmpulki, kuru pēcnācējus ir tikai no ARR/ARR genotipa auniem.

Dalībvalstis drīkst lemt par papildu līmeņu atzīšanu, lai atbilstu valsts prasībām.
2. Jāveic regulāra paraugu ņemšana izlases kārtā aitām no ganāmpulkiem, kas ir rezistenti pret TSE:
 - a) saimniecībā vai kautuvē, lai pārbaudītu to genotipu;
 - b) attiecībā uz I līmeņa ganāmpulkiem — dzīvniekiem, kuri ir vecāki par 18 mēnešiem kautuvē, lai veiktu TSE testēšanu saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 999/2001 III pielikumu.